

Народни музеј Пожаревац
Др Воје Дулића 10
12000 Пожаревац
e-mail: mail@muzejpozarevac.rs

тел: 012/523-597

012/ 7 220 794

НАРОДНИ МУЗЕЈ
Број 008
08.01. 2026 год.
ПОЖАРЕВАЦ

ПРОГРАМ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА ПОЖАРЕВАЦ ЗА 2026. ГОДИНУ

Народни музеј Пожаревац

Број: 008

Датум: 08.01.2026.

ПИБ: 102027659

Матични број: 06961304

ПРОГРАМ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА ПОЖАРЕВАЦ ЗА 2026. ГОДИНУ

Народни музеј Пожаревац је основан 1896. године и спада у један од најстаријих музеја у Србији. Музеј истражује и покрива територије осам општина Браничевског округа. У својим збиркама чува преко 60.000 предмета из разних периода.

Музеј прикупља, чува, обрађује, систематизује, истражује, презентује и документује уметничко-историјска дела од значаја, као и целокупно културно наслеђе и у складу са тим води регистре и документацију о културним добрима; пружа стручну помоћ у чувању и одржавању културних добара, њиховим власницима и корисницима; систематизује културна добра у збирке путем инвентарних књига, каталога и регистра збирки, обавља превентивну заштиту културних добара из својих збирки, употпуњује збирке откупом од физичких лица, поклонима, легатима, из оставштина и разменом с другим музејима, презентује јавности културна добра из збирки путем сталне поставке, повремених и гостујућих изложби, организује повремене изложбе, прикупља, чува и обрађује документацију која подразумева и књижну грађу, прикупља, чува и обрађује архивску грађу од значаја за истраживање културних добара и историјат Музеја. Своју делатност Музеј обавља у складу са Уставом РС, Законом о култури, Законом о културним добрима, другим важећим законима и подзаконским актима, Посебним колективним уговором за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и Статутом Музеја. Законски оквири музејске делатности у Србији дефинисани су низом закона, правилника и стандарда који регулишу рад музеја. Главни законски оквири укључују:

- 1. Закон о култури:** Закон о култури Републике Србије уређује систем културе, утврђује јавни интерес у култури, начела културне политике, права и обавезе субјеката у култури, као и надлежности државних органа и јединица локалне самоуправе. Њиме се обезбеђује очување, развој и доступност културних вредности грађанима. Овај закон уређује општи правни оквир за културну делатност у Србији, укључујући и рад музеја. Обухвата финансирање културних пројеката, подстицаје за културну делатност и мере за подршку културним институцијама.
- 2. Закон о културним добрима:** Овај закон дефинише шта су културна добра, њихову заштиту, управљање, финансирање и надзор. Одређује обавезе музеја у погледу чувања, заштите и презентације културних добара.

3. **Закон о музејској делатности:** Овај закон уређује делатност музеја, њихову организацију, управљање, финансирање, као и права и обавезе музејских радника. У њему су прописане процедуре за оснивање музеја, категоризацију и акредитацију музејских установа.
4. **Закон о јавној својини:** Овај закон регулише управљање и коришћење јавне својине, што укључује и културна добра која се налазе у музејима.
5. **Закон о заштити непокретних културних добара:** Овај закон се односи на заштиту, конзервацију и одржавање непокретних културних добара, укључујући историјске зграде, археолошка налазишта и друга важна места.
6. **Правилници и стандарди:** Поред закона, постоје и бројни правилници и стандарди који регулишу специфичне аспекте музејске делатности, као што су:
 - Правилник о условима за оснивање и рад музеја.
 - Стандарди за конзервацију и чување музејских предмета.
 - Правилник о дигитализацији музејских збирки.
 - Упутства за организацију изложби и образовних програма.
7. **Међународни уговори и конвенције:** Србија је потписница више међународних уговора и конвенција које утичу на музејску делатност, као што су:
 - Конвенција о заштити светске културне и природне баштине (УНЕСКО).
 - Конвенција о мерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара.
 - Конвенција о заштити и промоцији разноликости културних израза.

Ови законски оквири осигуравају да музеји у Србији функционишу у складу са највишим стандардима заштите, управљања и промоције културне баштине.

Приликом израде Програма рада Народног музеја у Пожаревцу, детаљно је анализирано постојеће стање у свим аспектима музејског деловања и исказане потребе, уз строго поштовање одредби Закона о музејској делатности, Закона о културним добрима и Закона о култури. У складу са овим законима и решењем о територијалној надлежности музеја у Србији, Народни музеј у Пожаревцу је музеј комплексног типа који своју делатност обавља на територији Браничевског округа, обухватајући више општина: Пожаревац, Велико Градиште, Голубац, Мало Црниће, Жабари, Петровац на Млави, Кучево и Жагубица.

Организациона структура Народног музеја Пожаревац је следећа:

1. Директор и општи послови

2. Служба за стручне музејске послове са одељењима:

- Одељење археологије;
- Одељење етнологије и Етно – парк на Тулби;
- Пожаревачки мир
- Одељење историје уметности са Легатом Миодрага Марковића и Галеријом Народног музеја Пожаревац
- Одељење техничке заштите музејског материјала;

3. Служба за односе са јавношћу са Одељењем библиотеке и одељењем музејске документације.

Народни музеј Пожаревац обухвата седам објеката:

1. Главна зграда музеја, ул. Др Воје Дулића 10
2. Спомен збирка Миодрага Марковића, ул. Др Воје Дулића 12
3. Музеј културне историје, ул. Немањина 9
4. Кућа Добрњчевих, ул. Немањина 33
5. Етно парк Тулба, ул. Косте Стаменковића 66
6. Шатор Пожаревачког мира, ул. Косте Стаменковића 66
7. Галерија Народног музеја Пожаревац, ул. Стари корзо 14

Годишњи план кадрова:

Музеј има 20 запосленог радника на неодређено време укључујући директора који је из редова запослених:

- 1 Директор, кустос археолог, висока стручна спрема
- 1 дипломирани економиста за финансијско-рачуноводствене послове, висока стручна спрема;
- 1 пословни секретар, висока стручна спрема;
- 1 музејски саветник археолог, висока стручна спрема;
- 1 музејски саветник археолог, висока стручна спрема;
- 1 виши кустос археолог, висока стручна спрема;
- 1 кустос етнолог, висока стручна спрема;
- 1 кустос историчар уметности, висока стручна спрема;
- 1 кустос историчар, висока стручна спрема;
- 1 виши кустос историчар уметности, висока стручна спрема;
- 2 музејска виша документариста, висока стручна спрема;
- 1 виши музејски едукатор, висока стручна спрема;
- 1 сарадник дигиталних процеса, висока стручна спрема;
- 1 самостални водич, висока стручна спрема;
- 1 виши самостални техничар у музејској делатности, висока стручна спрема
- 1 водич, средња стручна спрема;
- 1 виши препаратор, средња стручна спрема;
- 1 домар, средња стручна спрема;
- 1 чистачица/куир, нижа стручна спрема.

Музеј има 3 запослена радника на одређено време:

- 1 археолог, висока стручна спрема;
- 1 чистачица/куир, трећи степен средње стручне спреме (лице са инвалидитетом)
- 1 етнолог (приправник)

ПРОГРАМ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ПОЖАРЕВЦУ ЗА 2026. ГОДИНУ

План и програм је структуриран тако да својим садржајем максимално одражава реалну праксу и могућности у практичном организовању система музејске делатности, пружајући ефикасну програмску платформу. Циљ овог плана је унапређење музејских активности, модернизација инфраструктуре и промоција културних вредности.

Општи циљеви

У оквиру делатности музеја, не спада само културни и научни рад. Музеј мора бити усмерен, на социјални рад, истраживања и едукацију, рад са децом и младима, као и са грађанима свих социјалних група и доби. Циљ није само промоција културе, уметности и науке, већ и развој креативности и боље комуникације. Такође, развијање свести о традицији, културном наслеђу и његовом очувању, подстицању на учење и самостално одлучивање, како би се развила и активирала одговорност појединца и одређених група, зарад побољшања квалитета живота заједнице. Кроз партнерске односе са многим удружењима и институцијама, потребно је радити на бољој обавештености и задовољавању културних потреба грађана, те тако спроводити и програме за које пре свега постоји интерес и потреба, са акцентом на важне догађаје као што су обележавање 130 година од оснивања Народног музеја Пожаревац и ЕХРО 2027¹.

Неки од основних циљева су:

- Проширење програма
- Програме развијати у складу са потребама становништва (спровести истраживање)
- Омогућити нове просторије
- Ојачати идентитет музеја
- Јачање сарадње, партнерстава и умрежавања са другим субјектима у земљи и иностранству
- Проширење извора прихода, аплицирање на домаће и европске пројекте из различитих позиција

¹ - Међународна изложба ЕХРО 2027, која ће се одржати у Београду, је глобални догађај који окупља земље из целог света како би приказале своје иновације, културу и напредак. Овај догађај ће привући мноштво посетилаца из целог света и добра је прилика да се Србија представи у најбољем светлу. Музеји широм Србије имаће прилику да дају своју културну понуду, путем изложби, тематских вечери и дискусија везаних за спорт и музику. Неопходно је развити детаљан план пројекта који укључује све аспекте, активности, временски оквир и очекиване резултате. Идентификовати потенцијалне изворе финансирања, као што су министарства, међународне организације, велике компаније које имају интереса у спорту, музици и туризму, затим фондације које подржавају културне, образовне и спортске пројекте. Размотрити да ли Србија као домаћин има приступ ЕУ фондовима.

- Већи број волонтера и стручних спољних сарадника

Задаци

- Пратити, истражити и анализирати потребе корисника, а у складу са тим мењати и радити на побољшању услуга
- Бринути о очувању локалног идентитета у сарадњи са образовним институцијама и институцијама у култури, те кроз богате програме развијати културну разноликост
- Акценат ставити на различите програмске активности за децу и младе, особе са сметњама у развоју, незапослене и социјално угрожене
- Унапредити квалитет услуга, програма и рад запослених
- Појачаним маркетиншким и промотивним активностима упознати грађане са радом музеја.

Општи стратешки план

Што се тиче будућности Народног музеја у Пожаревцу и његовог деловања, најважније је радити на афирмацији и ширењу његовог делокруга. Културни ресурси су кључни за планирање будућности заједнице. Улагање у културни развој пружа потенцијал за побољшање квалитета живота заједнице, кроз увећање културне понуде. Како би се превазишло тешко стање у области културе, требало би успоставити основне путоказе развоја културних активности, кроз различите области деловања.

Стратегија програмског развоја, подразумева развијање постојећих и увођење нових програма, којима ће пажња бити усмерена на локалну самоодрживост и имплементацију културне баштине као локалног ресурса.

Стратегија умрежавања, подразумева већу сарадњу са другим културним и едукативним центрима у земљи и иностранству – фестивалима, организацијама, позориштима, музејима, уметничким галеријама, школама, вртићима итд.

Стратегија позиционирања и препознатљивости је стварање позитивног угледа, приказивање музеја и афирмисање као информативне базе локалне заједнице и средишта активности, које су доступне свима. Стварање културног идентитета региона, на основу културне баштине, културних манифестација и уметничког стваралаштва, за шта већ постоји добар потенцијал.

Очекивани резултати

- Раст броја корисника
- Развој програма и манифестација
- Задовољавање културних и образовних потреба корисника
- Доступност програма свим циљаним групама

- Стручно унапређивање радних делатности
- Веће приказивање у јавности и стручним круговима
- Активни и ангажовани запослени
- Сарадње и партнерства са културним институцијама Републике Србије и региона
- Већи број спољних стручних сарадника и волонтера
- Проширење извора прихода
- Боља техничка опремљеност
- Нови примеренији простори
- Разумевање и подршка локалне власти

Основне активности музеја: Задржавање континуитета и развој

Народни музеј Пожаревац је водећа установа културе Браничевског округа и једна међу најстаријим основаним у земљи, која има дуг континуирани развој, традицију и искуство у организовању различите програме из разних делатности. Поред стручног ангажовања радника музеја, ово произилази и из сарадње са другим установама културе, школама, удружењима, уметници и стручњацима из различитих области, који су своје идеје и програме реализовати преко музеја. Постојање ове здраве основе, треба искористити за унапређење и проширивање сарадње на локалном, регионалном и међународном нивоу, управо кроз већ развијене основне музејске активности, а то су:

1. Изложбе

- Сталне изложбе:

- Археолошке збирке: Представљање археолошких артефаката из праисторијског, античког и средњовековног периода.
- Етнолошка збирка: Изложба традиционалних ношњи, алата, намештаја и свакодневних предмета локалног становништва.
- Историјска збирка: Приказ важних догађаја и личности из историје Пожареваца и околине.

- Тематске изложбе:

- Приказ различитих збирки и колекције са историјским значајем.
- Изложбе радова локалних уметника кроз историју.
- Изложбе посвећена традиционалним занатима и њиховој модерној интерпретацији.

2. Едукативни програми

- Радионице:

- Радионица за децу где ће моћи да истражују различите аспекте људског друштва
- Радионица за одрасле и децу на којој ће учесници учити о традиционалним техникама израде рукотворина.

- Предавања и семинари:

- Серије предавања о кључним историјским догађајима и личностима из Пожареваца (умрежавање локалних стручњака и еминентних стручњака из одређених области).
- Семинари о модерним археолошким методама и значајним открићима.

3. Културне манифестације

- Специјални програм са вођеним турама, интерактивним изложбама и уметничким перформансима.
- Манифестација која укључује радионице, предавања и вођене туре по историјским локалитетима Пожареваца.
- Приказ локалне традиције кроз музику, плес, занате и гастрономију.

4. Издавачка делатност

- Издавачка делатност музеја постоји и значајан је део његових активности, јер омогућава музеју да подели своја истраживања, колекције и знања са широм публиком.
- Важно је инсистирати на бољој промоцији публикација кроз разне канале, укључујући друштвене мреже, веб страницу музеја, новине и часописе, ради остваривања прихода од продаје публикација и са овим средствима подржати будуће издавачке пројекте.

5. Маркетинг и промоција

- Друштвене мреже: Активно присуство на друштвеним мрежама (Фејсбук, Инстаграм, Твитер и друге пригодне друштвене платформе) за промоцију догађаја и активности.
- Сарадња са локалним медијима: Редовно објављивање информација о активностима музеја у локалним новинама, радио станицама и телевизијама.
- Туристичке агенције: Сарадња са туристичким агенцијама и другим установама ради промоције музеја међу туристима.

6. Професионални развој запослених

- Стручне обуке: Редовно слање запослених на курсеве и семинаре из области музеологије, археологије, историје и менаџмента у култури.

Унапређење инфраструктуре

- Привођење крају реновационих пројеката.
- Израда нацрта плана за реновирање дела музеја који захтева хитне интервенције.
- Побољшање сигурносних система за заштиту експоната.
- Израда плана за решавање изложбеног простора и сталне поставке.
- Побољшање приступачности за особе са инвалидитетом.

Унапређење музејске збирке и изложбених капацитета

- Проширење сталне поставке са новим експонатима из локалних археолошких ископавања Браничева.
- Организација тематских изложби са акцентом на локалну историју.
- Набавка нових експоната кроз донације и откупе.
- Сарадња са другим музејима на размени изложби, и другим активностима.

Дигитализација и модернизација

- Наставак дигитализације и сређивања музејских збирки.
- Наставак дигитализације и сређивања библиотечке грађе.
- Формирање документационог одељења, које ће дужити, систематизовати и старати се о музејској документацији.
- Оптимизација web сајта музеја.
- Увођење интерактивних водича путем апликација.

Јачање међуинституционалне сарадње

- Веома је важно поново успоставити приснију сарадњу са Археолошким парком Виминацијум, односно Археолошким институтом у Београду.
- Успостављање сарадње са Филозофским факултетом, допринело би већем броју волонтера и студената (због обавезне стручне праксе) и стручних спољних сарадника.

Стратегија финансијског планирања

Када је реч о финансијским средствима, локална самоуправа као оснивач је у обавези да обезбеди основна средства за рад музеја, али понекад поведени личним жељама превазилазимо овај оквир.

Ако није могуће обезбедити средства, која излазе из оквира “основног“, потребно је пронаћи друге изворе. Пројекте који превазилазе оквире локалног интереса, потребно је уклопити у културну политику Министарства културе. С друге стране постоје пријаве на националне и међународне конкурсе за финансирање културних и научних пројеката.

У свим развијенијим земљама, култура подразумева значајан друштвени и економски ресурс. Међутим код нас, овај капитал је готово потпуно неискоришћен, због чега је потребно уложити одређени напор и средства, како би се генерисао приход од улагања у културу.

1. Директор и општи послови

Служба општих послова обухвата правне, кадровске и административне послове и рачуноводство, као и техничко особље. Служба општих послова обављаће следеће послове: правне, опште, административне, канцеларијске, кадровске, послове јавних набавки, вођење евиденције радног времена запослених, досијеа запослених, старање о комплетирању и чувању пратеће документације, старање о примени и усаглашавању пословања Музеја са важећим законским и другим прописима у овој области, економски и комерцијални послови у вези набавке и продаје, послове противпожарне и физичко-техничке заштите и безбедности на раду и заштите здравља, послове економата и вођења евиденције о основним средствима, инвентару и имовини коју користи Музеј. Из области рачуноводства обављаће се сл. послови: књиговодствени, обрачунски, рачуноводствени и благајнички послови, припрема и израда финансијских програма, планова предрачуна (буџета), извештаја и анализа и других докумената за потребе органа Музеја, у поступку планирања и обезбеђења средстава за рад Музеја или реализације појединих програмских задатака и музејских пројеката, као и извештавање надлежних органа; вођење прописане евиденције у области финансијско-материјалног пословања и старање о комплетирању и чувању пратеће документације.

Служба општих послова и рачуноводство обављаће и друге послове који по својој природи спадају у делокруг Службе, а који су утврђени законским и подзаконским прописима, Статутом и другим општим актима Музеја.

2. Служба за стручне музејске послове са одељењима

- **Одељење археологије**

Музејски саветник археолог Драгана Спасић-Ђурић

Музејски саветник археолог Теодора Бранковић

Виши кустос археолог Оливера Миловић

Кустос археолог Саша Живановић

Збирка Виминациум и пројекат Браничево

Музејски саветник археолог Драгана Спасић-Ђурић

Збирка Виминацијум:

Заштита

1. За заштиту предмета из виминацијумске збирке и препакивање материјала у нову амбалажу потребно је 80 пластичних кутија и зип кесица.

2. Дигитализација збирке археолошких предмета са истраживања Браничево и музејска инвентаризација:

-снимање предмета и формирање дигиталне базе са новим музејским инвентарима (ангажовање професионалног фотографа.

-израда ЦР базе у Ехцелу

-замена амбалажа предмета: за кутије и зип кесе је неопходно.

3. Пројекат конзерваторско-рестаураторских радова на скинутим фреско целинама из 2 гробнице (Г- 2624 и Г-5517) из Виминацијума

Фреске из Виминацијума представљају јединствену уметничко-историјску целину из периода IV века, а фреско зид са представом младе жене проглашен је најлепшим портретом на свету, из периода касне антике. Због њиховог целокупног значаја за српско културно наслеђе неопходна је презентација са новим мерама техничке заштите. Због могућих хемијских деструктивних процеса након конзервације 1990.г. , током 2024. године , урађена

је експертиза стања, у циљу процене евентуалних деструктивних процеса на њима. На основу тога, стручњаци Републичког завода за заштиту споменика културе израдили су *Пројекат конзерваторско-рестаураторске радова на скинутим фреско целинама из 2 гробнице (Г- 2624 и Г-5517) из Виминацијума*, које се налазе на сталној изложбеној поставци Музеја.

5. Пројекат: Археолошка истраживања локалитета Браничево у Старом Костолцу

Финансијски план обухвата 40 дана истраживања, учешће 4 стручних чланова екипе, 15 радника и ангажовање других стручњака на пословима обраде, израде документације, конзервације предмета, фотограметрије и израде 3 D модела, хемијско-физичких анализа и др.

Античка збирка са лапидаријумом и Римска нумизматичка збирка *Музејски саветник археолог Теодора Бранковић*

1. Каталог новца из римске нумизматичке збирке- ***Римска нумизматичка збирка Народног музеја у Пожаревцу- Провинцијска ковања***

Образложење: Римска нумизматичка збирка Народног музеја у Пожаревцу броји 3033 примерака новца. Највећи број провинцијских ковања припада новцу ковнице Виминацијум са 1365 комада. Следе ковања Битинијске ковнице Nikeје, заступљене са 294 примерака и ковања провинције Дакије, заступљене са 43 примерка. Овим ковницама морамо додати 12 примерака ковнице Стоби, 7 примерака ковнице Никодедеје, 1 Пауталије, 1 Лаодикеје, 1 примерак Koinon Makedonnion, док је један број примерака сврстан у неодређено провинцијско ковање. Најстарији примерак провинцијског новца је ковање ковнице Коинон Македонон за Нерона, а најмлађи примерци припадају Галијену, из ковница у Nikeји, Виминацијуму и провинцији Дакији. Новац потиче са шире територије Виминацијума, а у збирку је дошао путем откупа и поклона, док мањи број примерака потиче са ископавања Маргума, Ледерате и Муниципиума. Циркулација провинцијског новца била је условљена

одређеном војном, политичком и економском ситуацијом у овом делу Царства, поготово у првој половини III века. Каталог ће омогућити увид у део богате нумизматичке збирке.

2.Изложба и каталог- *Tria Faces Margi*

Синопис: Жеља аутора изложбе и каталога, је да овај локалитет, веома значајан, а ипак мање познат јавности, да суграђане и друге посетиоце, упозна са изузетним културним наслеђем које је овај локалитет дао у виду репрезентативних археолошких артефаката. Маргум као вишеслојни археолошки локалитет са богатим културним слојевима од праисторије, преко антике и средњег века заузима значајно месту у српској археологији. Сама позиција локалитета, природа која га окружује, археолошки остаци, изазивају дивљење. На паноима ће бити представљен географски положај локалитета, историјат истраживања, као и сви археолошко-историјски периоди праћени фотографијама репрезентативних предмета пронађених на локалитету. Планирано је да изложба буде постављена у Галерији Народног музеја Пожаревац.

Због значаја теме и лаке манипулативности, изложба ће бити понуђена као гостујућа другим установама културе у Србији. На овај начин Народни музеј Пожаревац и Град Пожаревац, као покровитељ изложбе, ће се промовисати и у другим срединама/градовима.

Изложба је двојезична: српско-енглеска.

Изложбу ће отворити неко од водећих (еминентних) археолошких стручњака који се баве овом научном тематиком.

Пратећи програм: Презентација *Маргум у светлу археолошких налаза*, предмети из археолошких збирки Народног музеја Пожаревац.

Аутори: Теодора Бранковић, музејски саветник археолог НМП и Драган Јацановић, виши кустос НМП, у пензији.

3. Изложба и каталог- *Gloria Exercitus!*

Панои од форекса: 10 + 5 паноа, димензије- 80 x 120 цм, дебљине 0,5 мм (1м2- 30 евра)

Каталог: 36 страна, броширано, 4/4 штампа, странице кунсдрук 120гр, корице кунсдрук 200гр, 300 комада, 48 страна, Б4.

Заставе: штампа златотиском на платну, 3 комада, димензије 60 x 60 цм (ресе, гајтан)

Stendy макета: 3Д макета римског легионара, израђена на стадуру 10 мм, са ЦНЦ исецањем у облику.

Синопис: Окосницу ове изложбе чине два изузетно значајна предмета који се чувају у античкој збирци НМП. Реч је о деловима два латеркула (LATERCULUM).

Латеркулум представља списак који садржи попис војника и њихових звања. На споменику је уклесан списак легионара који су регрутовани за VII Клаудијеву легију, током 169. године и у служби били до 195. године. Регрутација је извршена за потребе ратовања Марка Аурелија (161-180.) са Парћанима. Иначе овај тип налаза је изузетно редак, а ова два предмета су једини овог типа пронађени на територији Србије. У свету је пронађено још само 5 примерака латернакула (два у Египту, два у Румунији и један у Алжиру). Биће приказан и филм који је француска телевизијска кућа *ARTE Distribution* снимила у НМП, под називом **What Killed The Roman Empire**, у коме је велика минутажа посвећена латеркулима који се чувају у НМП.

Римско Царство остало је упамћено по одлично организованој и обученој војсци. Римска војска била је институција са веома јасним политичким циљем и заповедном структуром. Политички циљ је био одржање царства које је обухватало велики део Европе, северне Африке и Мале Азије, спровођење романизације и стварање предуслова за интеграцију народа и територија у јединствену творевину под називом Римско Царство.

С обзиром да се у античкој збирци НМП чува велики број веома ретких и значајних предмета са војном тематиком, оваква изложба би посетиоцима дала увид у деловање римске војске на територији римске провинције Горње Мезије која је обуватала већи део данашње Србије.

Причу на форексама ће пратити и археолошки материјал: латеркули, портрет Кара, војничке дипломе, грб Виминацијума, опеке са жиговима легија и кохорти, оплата гладиуса (римског мача), крстасте фибуле, новац из периода војничких царева (Проб, Аурелијан и др. са војном тематиком на реверсу).

Планирано је да изложба буде постављена у Галерији Народног музеја Пожаревац. За ову прилику изложба ће бити обогаћена предметима из античке збирке НМП.

У измењеном облику (панои + панои предмета који се због компликованог трансорта и осигурања неће носити на гостовања и заставе) изложба ће бити понуђена као гостујућа другим установама културе у Србији. На овај начин Народни музеј Пожаревац и Град Пожаревац, као покровитељ изложбе, ће се промовисати и у другим срединама/градовима.

Изложбу ће отворити неко од водећих (еминентних) археолошких стручњака који се баве овом научном тематиком.

Аутор: Теодора Бранковић, музејски саветник НМП; сарадник на изложби Драган Јацановић.

Рад на припреми текстова (античка збирка, римска нумизматичка збирка и лапидаријум) за монографију за 130 година постојања Народног музеја Пожаревац. Потребна средства ће бити на посебном захтеву са укупним трошковима потребним за обележавање овог важног јубилеја.

Праисторијска збирка Народног музеј Пожаревац *Кустос археолог Саша Живановић*

1. АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА И РЕКОГНОСЦИРАЊА

1.1. ХИТНЕ АРХЕОЛОШКЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Хитне археолошке интервенције неопходно је имати у виду, како би се на одговарајући начин реаговало на неочекиване археолошке налазе и угроженост археолошких локалитета, као што су Ледерата, Маргум, Градац у Калишту итд. У случају хитних археолошких интервенција, понекад је неопходно спровести стручна ископавања како би се спречила штета и омогућило адекватно документовање и заштита налаза (*за овакве интервенције није могуће унапред планирати финансијска средства, већ су неопходна додатна средства, ако се укаже потреба*).

- Разлози за хитне интервенције

Археолошки локалитети и налази су често изложени различитим факторима који могу угрозити њихово очување. Неки од кључних разлога за хитне интервенције укључују:

- **Грађевински радови и урбанизација:** Ненадане грађевинске активности у близини археолошких налазишта могу довести до оштећења или уништавања важних артефаката.
- **Ерозија и природне непогоде:** Климатски услови, као што су кише и поплаве, могу узроковати ерозију и оштећења археолошких налазишта.
- **Пљачка и нелегална ископавања:** Нелегалне активности на археолошким локалитетима могу довести до губитка непроцењивих артефаката и информација.

1.2. ПЛАНИРАНИ ПРОЈЕКТИ АРХЕОЛОШКИХ И МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА

1.2.1. СИСТЕМАТСКО АРХЕОЛОШКО ИСТРАЖИВАЊЕ АНТИЧКЕ ВИЛЕ РУСТИКЕ НА ЛОКАЛИТЕТУ КОЖУХ – БЕГАНОВАЦ У СЕЛУ ЦРЉЕНЦУ

Образложење

Идеја о пројекту који би се бавио руралном економијом у касноримском периоду на територији Републике Србије настала је на основу докторске дисертације колегинице Антоније Ропкић-Ђорђевић под називом „Касноантичке виле рустике у Србији“, одбрањене 18.12.2017. године на Катедри за класичну археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Истраживање руралне економије и вила рустика било је знатно отежано услед недостатка релевантних истраживања, публикованих резултата археолошких ископавања и теренских рекогносцирања, као и слабе доступности непубликованих података и покретног материјала. Научна заједница у Србији је, осим појединачних истраживања, ускраћена за научну синтезу о руралној економији у касноантичком периоду, о развоју вила рустика и утицају економске и политичке кризе на руралну средину на тлу Србије и променама које су, услед ње, настале.

Мултидисциплинарни приступ истраживања (археологија, геофизика, геологија, историја, антропологија) треба да допринесе откривању и реконструкцији процеса насељавања, као и изградње објеката у овој области.

Циљеви истраживања:

1. Локализација и документација:
 - Утврђивање тачне локације виле рустике.
 - Картирање налазишта и његовог ширег окружења.
2. Археолошка истраживања:
 - Спровођење систематских ископавања ради откривања архитектонских остатака и других материјалних доказа.
 - Анализа пронађених артефаката.
3. Геофизичка истраживања:
 - Примена метода геофизичких испитивања ради добијања података о подземним структурама.
4. Анализа и реконструкција:
 - Реконструкција изгледа и функције објеката на основу прикупљених података.
 - Истраживање економске функције виле рустике у контексту касноримске економије.

Очекивани резултати:

- Детаљна документација и мапирање археолошког налазишта.
- Откривање и анализа архитектонских и других материјалних остатака.

- Нови увиди у руралну економију касноримског периода на територији јужног Стига.
- Публикација резултата истраживања и презентација широј јавности.

Време трајања истраживања:

Пројекат је планиран на период од 3 године, са могућношћу продужетка у зависности од добијених резултата.

Закључак

Систематско археолошко истраживање античке виле рустика у селу Црљенац представља значајан пројекат који би допринео бољем разумевању руралне економије касноримског периода на територији јужног Стига. Мултидисциплинарни приступ и сарадња са надлежним институцијама омогућиће квалитетну и свеобухватну истрагу овог важног археолошког налазишта.

Перспектива

Резултати ових истраживања могли би бити добар почетак за већи археолошки пројекат под називом:

Пројекат: Развој и трансформација руралне средине у римским провинцијама на територији Србије у периоду касне антике: свакодневни живот, духовно-материјална култура и економска производња у оквиру руралних насеља (А. Ропкић-Ђорђевић)

Образложење:

Када се узме у обзир податак да је територија Србије у периоду антике била слабо урбанизована аграрна област чија је основна привредна грана била пољопривредна производња, јасно је да је један овакав пројекат важан и потребан, не само за српску археологију, већ и за ширу научну заједницу. Закључци о дешавањима у руралној економији, настанку, развоју и нестајању руралних насеља и последицама економске кризе у римским провинцијама на територији Србије у периоду касне антике, недостају у формирању јасније слике о становништву и производњи у руралним срединама Царства.

Римска пољопривредна економија предмет је опсежног истраживања и анализа у европској археологији, што је омогућило да се многобројне регионалне студије упореде и самим тим добију што прецизнији подаци о дешавањима у Царству у периоду касне антике, о руралној економији, руралним насељима, о разлозима, распрострањености и снази економске кризе и њеним последицама. У светлу нових података, могу се ревидирати традиционалне слике касноантичке пољопривреде.

Циљеви предложеног пројекта:

1. Сагледавање утицаја Рима на организацију простора и промене у начину привређивања.
2. Дефинисање регионалних и локалних варијација у архитектонским решењима и просторној организацији вила рустика.
3. Дефинисање динамике између градских центара и руралне средине.
4. Проблем власништва над земљом, друштвена структура власника, систем деобе (центуријација).
5. Дефинисање односа вила рустика и војних структура.

6. Дефинисање социјалне организације производње.
7. Утицај религије на живот у оквиру вила рустика.
8. Одређивање хронолошких фаза у изградњи касноантичких вила рустика.
9. Истраживање процеса и разлога нестанка или трансформације касноантичких вила рустика и померања становништва.
10. Научна синтеза свих релевантних података о утицају кризе на руралну средину на тлу данашње Србије и променама које су услед ње настале.
11. Формирање јединствене базе података, постављање стандарда приступа аеро-фотографији и коришћење неинвазивних метода (геофизичка, геомагнетна мерења, LiDAR – детекција и класификација светлости).

Фазе истраживања:

1. Прва фаза: Прецизна убификација локалитета (израда метадата података) са претпостављеним и потврђеним вилама рустикама (теренско рекогносцирање у сарадњи са територијално надлежним установама). Селекција локалитета вршиће се на основу претходно одређених критеријума за дефинисање карактера локалитета: природно окружење и положај локалитета; присуство речних токова; извора; топографија античких локалитета предметног краја; близина комуникација и могућност комуницирања са градским центрима, војним утврђењима, станицама, насељима; близина и карактер некропола; површина локалитета и покривеност покретним и непокретним материјалом; присуство покретног материјала који је типичан за насеља типа вила рустика; присуство непокретног материјала, начин градње и план, близина/присуство остава новца и/или алата.
2. Друга фаза: Извођење археолошких ископавања у сарадњи са територијално надлежним службама (Завод за заштиту споменика културе, Музеј) и научним установама (Археолошки институт, САНУ; Филозофски факултет, БУ).
3. Трећа фаза: Реализована након прикупљања, обраде и анализе података. Подразумева израду базе података и археолошке карте локалитета и налазишта са подацима о претпостављеним и потврђеним вилама рустикама, који би у сваком тренутку били доступни за допуну/измену научним институцијама и службама заштите.

1.2.2. Систематско археолошко истраживање: ПРОЈЕКАТ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА СРЕДЊОВЕКОВНИХ ЛОКАЛИТЕТА У СЕЛУ СИБНИЦИ

Увод

Сибница се налази на источној падини Сопотске греде (Браничевског повијарца), на обалама сеоског потока који се јужно од села улива у Мајурски поток. У селу се налазе неколико извора: Ђукин кладенац, Јовановац, Бучина и Падина. Обрадиви дејлови сеоског атара су: Мајур, Раловац, Бучине, Велико поље, Гривина бара, Клење, Изворац, Равнина, Река, Гостиловац, Бело брдо, Карановац, Дубрава, Дрењар, и Галовац.

Не може се тачно одредити када је Сибница настала. Може се рећи да је постојала почетком 18. века, јер је налазимо на Лангеровој карти. По причању старих мештана у време аустријске окупације у Сибници је било само 7 кућа. Сеоска слава је Недеља Свих Светих, а преслава Св. Вартоломеј. У селу има 201 кућа и 1157 становника.

У селу Сибница је 1968. године, мештанин Јовић Јован изорао на својој њиви, у потесу Галовац веома значајан налаз сребрних плочица од дијадеме.

Народни музеј у Пожаревцу је 1969. године дошао у посед веће оставе накита из села Сибнице. Део налаза је продат Историјском музеју у Београду, док се већи део (57 апликације, 4 различите врсте) чува у средњевековној збирци Народног Музеја у Пожаревцу. Већи део апликација из оставе представљао је саставне делове дијадеме, односно почелице.

Реч је о веома значајном археолошком налазу датованом у 14.-15. век. О самом налазу писано је у стручној и научној литератури: Бојана Радојковић, Накит код Срба, Београд 1969, бр. 127 и 128, стр. 32,33; Средњевековна уметност у Србији, Народни музеј Београд, Београд 1969, кат. Бр. 228-289.

Најзанимљивија су два типа апликација. На једном је представа крина у централном делу, са чијих су страна предстве наспрамно постављених птица (гавран), које у кљуну држе прстен. На другом типу апликација је представа грифона из чијих крила избија цвет крина. Обе представе упућују на хералдичке симболе мађарске династије Корвина, односно на грб Јаноша Хуњадија. С обзиром на стилску израду, са хералдичким мотивима и материјал од кога су израђени предмети, индикативно је да је накит припадао богатијем властелину или члановима његове породице. У сваком случају накит је могао да носи само неко од високих достојанственика

Пројекат мултидисциплинарно археолошко истраживање околине Сибнице има за циљ да кроз детаљно истраживање археолошких налазишта и примену различитих научних дисциплина осветли историјске, културне и социјалне аспекте живота у овом подручју током средњег века.

Циљеви пројекта

1. Идентификација и документација археолошких локалитета - Циљ је да се пронађу и документују сва значајна археолошка налазишта у околини Сибнице, са акцентом на локалитете из периода од половине 14. до половине 15. века.
2. Анализа материјалне културе - Детаљно проучавање пронађених артефаката, укључујући керамичке посуде, алатке, оружје, накит и друге предмете свакодневног живота, како би се добила слика о економским активностима и друштвеним структурама тог времена.
3. Архитектонске студије - Истраживање остатака архитектонских објеката, као што су утврђења, цркве и друге грађевине, како би се реконструисао изглед насеља и разумело просторно планирање и инфраструктура.
4. Примена природних наука - Коришћење метода из области археометрије, палеоботанике, палеозоологије и других природних наука ради добијања података о климатским условима, прехранбеним навикама и еколошком окружењу становништва.
5. Историјска анализа - Коришћење писаних извора, хроника и докумената из средњег века за контекстуализацију археолошких налаза и боље разумевање политичких и друштвених дешавања у региону.

Методологија

Пројекат ће се реализовати кроз следеће фазе:

1. Прелиминарна истраживања - Преглед и анализа постојећих извора и претходних истраживања. Коришћење сателитских снимака и ЛИДАР технологије за идентификацију потенцијалних локалитета.
2. Теренска истраживања - Спровођење теренске проспекције (прикупљање и документација свих налаза на терену) и прецизног убицања археолошких локалитета, како би се утврдили приоритети за систематска археолошка истраживања (геофизичких истраживања, узорковања тла и археолошка ископавања).
3. Лабораторијска анализа - Детаљна анализа прикупљених артефаката и узорака у лабораторијским условима. Употреба радиокарбонског датирања, ДНК анализа и других научних метода за прецизно датирање и идентификацију налаза.
4. Интерпретација података - Мултидисциплинарна анализа прикупљених података уз консултације са стручњацима из различитих области како би се добила свеобухватна слика о истраживаном периоду.
5. Публикација резултата - Објављивање резултата истраживања у научним часописима, израда монографија и организовање изложби за ширу јавност.

Очекивани резултати

- Нове информације о средњовековном животу Сибнице и околине - Прикупљени подаци ће пружити дубље разумевање социјалне структуре, економских активности и свакодневног живота становника.
- Обогаћивање културне баштине - Идентификација и очување значајних археолошких налазишта допринеће бољем очувању културне баштине и њеној промоцији.
- Интердисциплинарни допринос науци - Коришћење различитих научних дисциплина у истраживању обезбедиће свеобухватну анализу и отвориће нове перспективе у проучавању средњег века.
- Едукација и популаризација - Резултати пројекта ће бити коришћени за едукацију студената и шире јавности, те за унапређење туристичке понуде региона.

Закључак

Пројекат "ПРОЈЕКАТ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА СРЕДЊОВЕКОВНИХ ЛОКАЛИТЕТА У СЕЛУ СИБНИЦИ" представља важан корак ка бољем разумевању и очувању културне и историјске баштине овог подручја. Кроз комбинацију археолошких истраживања и мултидисциплинарних метода, пројекат ће пружити драгоцене увиде у прошлост и допринети очувању наслеђа за будуће генерације.

2. ОБРАДА, ЗАШТИТА И КОНЗЕРВАЦИЈА

2.1. МУЗЕОЛОШКА ОБРАДА НАЛАЗА И ИНВЕНТАРИСАЊЕ МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА

2.1.1. Збирка за праисторију

Музеолошка обрада и инвентарисање керамичких, металних и предмета од кости и рога праисторијске археолошке збирке. Класификација и систематизација студијског материјала прикупљеног рекогносцирањем, поклоном и откупима. Наставак рада на систематизовању археолошке збирке у односу на закључке комисије која је урадила ревизију збирке. Ово је сложен и детаљан процес који захтева стручно знање и прецизност. Овај процес укључује следеће кораке:

1. Пријем и преглед предмета:

- **Преглед стања предмета:** Провера стања сваког предмета, утврђивање њихове физичке стабилности и евентуалних оштећења.
- **Детаљно снимање:** Фотографисање и детаљан опис предмета, укључујући димензије, материјал и визуелне карактеристике.

2. Инвентарисање:

- **Нумерација:** Сваком предмету се додељује јединствени инвентарни број који се евидентира у музејској бази података.
- **Евиденција података:** Унос свих релевантних података о предмету у базу података, укључујући његов опис, порекло, датум проналаска или откупа, и друге важне информације.

3. Класификација и систематизација:

- **Класификација по врсти и материјалу:** Предмети се класификују по врсти (нпр. керамички, метални, предмети од кости и рога) и по материјалу од којег су направљени.
- **Хронолошка и културна класификација:** Разврставање предмета према временском периоду и културном контексту из којег потичу.

4. Систематизација студијског материјала:

- **Обрада материјала прикупљеног рекогносцирањем:** Анализа и систематизација предмета који су пронађени током археолошких истраживања и рекогносцирања терена.
- **Евиденција поклона и откупа:** Систематизација предмета који су добијени као поклони или откупљени, уз навођење донатора или претходних власника.

5. Научно истраживање и документација:

- **Студијска анализа:** Спровођење детаљних научних анализа и истраживања предмета како би се утврдило њихово порекло, употреба и значај.
- **Документација:** Израда детаљних извештаја и публикација о резултатима истраживања и анализе предмета.

Обрада и инвентарисање ових предмета је од кључног значаја за очување културне баштине и омогућава њихово адекватно представљање и интерпретацију јавности. Овај процес

доприноси и даљем научном истраживању и разумевању праисторијских култура и цивилизација.

2.2. ПРЕВЕНТИВНА ЗАШТИТА

2.2.1. Праисторијска збирка

Превентивна заштита археолошких предмета у депоу музеја обухвата низ мера и активности које имају за циљ очување предмета у постојећем стању и спречавање даљег пропадања. Конкретно, то подразумева:

1. Преглед и процена стања предмета

- Детаљна инспекција предмета ради идентификовања оштећења (корозија, пукотине, наслаге, губитак материјала).
- Евидентирање сваког предмета у документацију са описом стања и фотографијама.

2. Препакивање у адекватну амбалажу

- Коришћење материјала који су инертни
- Подметачи и постелице од неутралних материјала, за заштиту фрагилних предмета.
- Паковање према величини, облику и материјалу предмета како би се смањила могућност механичких оштећења.

3. Контрола микроклиматских услова

- Регулација температуре, влажности и осветљења у депоу (идеално: температура 18–20°C, релативна влажност 45–55%).
- Коришћење уређаја за мерење (хигрометри, термометри) и по потреби уређаја за регулацију (одвлаживачи, овлаживачи).

4. Правилна категоризација и одвајање предмета

- Раздвајање предмета према материјалу (метал, керамика, стакло, кости) како би се избегле међусобне реакције.
- Разврставање предмета према осетљивости и потреби за специфичним условима чувања.

5. Редовно праћење и ревизија стања

- Периодичне контроле предмета и амбалаже како би се уочиле промене у стању или потреба за додатним интервенцијама.

Ове мере су основа за очување предмета док се не обезбеде адекватни простори и технички услови за њихово дугорочно чување.

2.3. КОНЗЕРВАЦИЈА

Подразумева: активну заштиту ван Музеја, превентивну заштиту и вођење документација о спроведеним мерама.

2.3.1. Конзервација ван Музеја

Предмети који су планирани за конзервацију ван Музеја биће у току године издвојени за исту. Цене за конзервацију ван Музеја биће дате на основу понуда спољних стручних сарадника - конзерватора.

2.3.1.1. Праисторијска збирка: Конзервација и заштита најугроженијег дела Збирке за праисторијску археологију НМП

- Конзервација и реконзервација предмета од керамике и метала са латенске некрополе Пећине у Старом Костолцу

- Конзервација **НОВИХ КЕЛТСКИ НАЛАЗИ ИЗ КУМАНА КОД ВЕЛИКОГ ГРАДИШТА** (Налази добијени од Миленка Дашића, директора основне школе у Браничеву – 25 гвоздена предмета и налази добијени од Драгана Николића из Рама – 56 гвоздена предмета)

3. ИЗЛОЖБЕНА И ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.1. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

3.1.1. СТАЛНА ПОСТАВКА

- Запослени у Одсеку за археологију ће радити на филтрирање спискова предмета, прегледу збирке, детаљној аналитики и мерењима, вршиће издвајање за конзервацију, радно фотографисање, прикупљање свих фотографија предмета за сталну поставку и њихова систематизација и уношење у базу зависиће од могућности ангажовања волонтера. Потребан ангажман два манипуланта у депоу при прегледу студијског материјала.

3.1.1.1. Стална поставка Народног музеја Пожаревац (праисторијска збирка)

Извођење радова на ревизији и осавремењивању сталне поставке:

- Графичка обрада, дизајн и штампа изложбених материјала, различитих формата (карте, фотографије и постери, који илуструју услове налаза предмета на сталној поставци)

Рад на интерпретативном плану сталне поставке:

- Израда интерпретативног плана (рад стручњака за одређену област)
- Дизајн и графичка обрада плана (рад стручњака за одређену област)
- Ревизија експоната са сталне поставке и одабир нових (рад стручњака за одређену област)

3.1.2. ТЕМАТСКЕ ИЗЛОЖБЕ

3.1.2.1. Реализација изложбе „Народни музеј Пожаревац 1896–2026“

Изложба ће представити развој музеја, његове најзначајније активности, личности, предмете и сарадње. Свечано отварање изложбе планира се у присуству званица из Министарства културе, локалне самоуправе, сродних установа и медија. Средства су предвиђена за израду изложбених панела, поставку, израду каталога и техничку подршку реализацији изложбе.

Трошкови реализације: Трошкове реализације изложбе сносиће Народни музеј Пожаревац у складу са финансијским могућностима.

3.2.ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.2.1. ПЕРИОДИЧНА ИЗДАЊА

3.2.1.1. „Виминацијум“

У 2026. години је предвиђено да се настави издавање часописа „Виминацијум“

3.2.2. ПОСЕБНА ИЗДАЊА

3.2.2.1. Монографија: „Народни музеј Пожаревац 1896–2026“

У 2026. години Народни музеј у Пожаревцу обележава 130 година постојања. Поводом овог значајног јубилеја планирана је израда репрезентативне монографије и организација пратеће изложбе под заједничким називом „*Народни музеј Пожаревац 1896–2026*“.

Монографија ће обухватити детаљан историјат оснивања и развоја музеја, рад на формирању и чувању збирки, музеолошке праксе, изложбену, издавачку и научну делатност, као и улогу установе у заштити културног наслеђа. Обим ће бити до 200 страна, са илустрацијама и резимеом на енглеском језику. Издање ће служити као дугорочни документ о историји и значају Народног музеја за Пожаревац и читав Браничевски округ.

4. ЕДУКАТИВНА ПРЕДАВАЊА И ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

4.1. Едукативна предавања и презентације представљају значајан сегмент деловања Музеја усмерен на приближавање културног наслеђа стручној и општој јавности. Њихова реализација биће заснована на унутрашњем договору и координацији између стручних радника запослених у музеју као и у сарадњи са другим релевантним институцијама.

Програм предавања и презентација ће бити тематски и временски прилагођен циљним групама, стручној јавности и грађанству. Садржаји ће обухватити резултате истраживања, представљање нових налаза, осврте на изложбе, обраду значајних датума, као и актуелне теме из области заштите и презентације културног наслеђа.

Циљ ових активности је подстицање интересовања за културну баштину, афирмација улоге музеја као васпитно-образовне установе и укључивање публике у интерпретацију наслеђа.

Средњовековна збирка Народног музеја Пожаревац *Виши кустос археолог Оливера Миловић*

Одржавање и заштита:

- Наставити стручну обраду средњовековне збирке, фотографисање, опис – детаљна обрада.
- Стручна обрада средњовековног нумизматичког материјала (04 Н): опис, фотографисање, мерење. Ради безбеднијег чувања и заштите требало би их смештити у албуме за кованице.
- Приликом примопредаје праисторијске збирке (Решење НМП бр. 080/11.01.2024.) издвојени су средњовековни предмети који ће бити инвентарисани, обрађени и фотографисани и као такви биће смештени у средњовековну збирку-средњовековни депо.

Изложбена делатност:

- Учешће у планирању и организовању *Европске ноћи музеја* у оквиру манифестације *Музеји за 10*, заједно са колегама археолошког, етнологског и историјско-уметничког одељења.

Публиковање:

Припрема радова за публикување:

- *Два средњовековна гроба из села Црљенца код Петровца на Млави;*
- *Средњовековни новац из збирке Народног музеја Пожаревац;*
- *Припрема текста: Историјат средњовековне збирке уз фотографије за писање монографије 130 година Народног музеја Пожаревац;*
- *Каталог средњовековног накита Народног музеја Пожаревац.*

Просветно педагошки рад:

- Пружање помоћи ученицима, студентима у изради и одабиру тема за семинарске и дипломске радове и сл.
- Стручно вођење посетилаца кроз сталну поставку музеја.

Стручно усавршавање:

- Учествовање на Годишњем скупу Српског археолошког друштва;
- Писање рада за стицање вишег стручног звања :
Гроздолике наушнице из средњовековне збирке Народног музеја Пожаревац;
- Учествовање на семинарима, радионицама и стручним скуповима везаним за музејску струку.

- **Одељење историје уметности са Легатом Миодрага Марковића и Галеријом Народног музеја Пожаревац**

Виши кустос историчар уметности, Марина Радосављевић

Кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић

Кустос историчар, др Милорад Ђорђевић

**Историјско уметничка збирка – Спомен збирка Миодрага Марковића и
Галерија Народног музеја Пожаревац**

Виши кустос историчар уметности, Марина Радосављевић

1) У сврху организовања повремених ликовних изложби у Галерији Народног музеја Пожаревац (некада Галерија савремене уметности одн. Градска галерија) која је од 2011. године преузела изложбену активност Народног музеја највише на пољу ликовних уметности, потребна је штампа уметничких каталога и плаката. У Галерији су до сада биле постављене изложбе великана српске уметности као што су Мића Поповић, Љуба Ивановић, Миодраг Протић, Лазар Возаревић, Милан Коњовић, Уметничка збирке САНУ, као и других уметника савремене српске сцене и шире, када је публика могла да види Пикасова и Лотрекова дела. У протеклом периоду, у простору Галерије Народног музеја Пожаревац орагнизоване су и изложбе настале у сарадњи са сродним установама (музејима и галеријама) и амбасадама. Гостовали су: Музеји из Краљева, Горњег Милановца, Смедеревске Паланке, Новог Бечеја, Зајечара, Музеј науке и технике из Београда, галерија Мостови Балкана из Крагујевца, амбасаде Јапана, Кине, Мексика, Факултет ликовних уметности из Београда...

2) У наредној години планира се гостовање Народног музеја Србије са изложбом „Исходиште слике – цртежи Саве Шумановића“ у Галерији Миодрага Марковића. Тим поводом требало би одштампати пригодан каталог-каталог гостујуће изложбе Народног музеја Србије „Исходиште слике – цртежи Саве Шумановића“

3) У наредној години планирано је издавање каталога са обрадом и пописом дела са темом пејзажа из Спомен-збирке Миодрага Марковића чиме би се обрада саме колекције допунила

и заокружила. У Елаборату о Спомен-збирци Миодрага Марковића др Лазар Трифуновић закључује да Спомен-збирка мора да развије обиман стручни и педагошки рад. Стручни рад се огледа у инвентарисању и каталогизацији поклоњених дела и у припремању и реализацији повремених изложби. У сврху стручне обраде овог дела историјско-уметничке збирке, планира се писање рада и штампање каталога са сликама пејзажа.

4) Народни музеј Пожаревац је од 1966. године почео да прибавља значајна ликовна дела савремене уметности. Сагледавање историјско-уметничке збирке из неизложеног фонду са збирке био би циљ изложбе која би обележила ову значајну годишњицу. Изложба би сабрала сва значајна дела и имена из света уметности који се не налазе на сталној поставци, односио на неизложени материјал. Представљање радова из сегмената који нису обухваћени сталном поставком (цртеж, графика, сликарство, скулптура), били би доступни широј публици у оквиру изложбе „Сведочанства времена: 60 година историјско-уметничке збирке“.

Др Лазар Трифуновић у Елаборату о Спомен-збирци Миодрага Марковића предвидео је динамичан живот збирке који је омогућавала сала за повремене изложбе у продужетку сталне поставке, а која је данас претворена у депо и канцеларију надлежног кустоса. У њој су се одржавале „самосталне изложбе сликара из генерације која је приказана на сталној поставци, али и самосталне, тематске и проблемске изложбе живе уметности. На тај начин би се грађани Пожареваца боље упознали са стваралаштвом између два светска рата, али и актуелне тенденције у савременој уметности.“ Како овај простор више не постоји за превиђене активности, претходних деценија се скидала стална поставка у изложбеној сали и постављала углавном једном годишње изложба слика уметника из генерације међуратних сликара. У 2026. години поставила би се изложба Народног музеја Србије „Исходиште слике – цртежи Саве Шумановића“ где би се изложили радови уметника Саве Шумановић из збирке НМС, који припада истој генерацији уметника чије се слике налазе у Спомен-збирци Миодрага Марковића. За организацију ове изложбе потребно је осигурање, смештај (преноћиште) запослених из НМС који би дошли са изложбом и поставили је, хонорар за кустоса изложбе из НМС и штампање пратећег каталога изложбе.

-Активности и програм предвиђен за обележавање 130 година од настанка Народног музеја Пожаревац (писање рада за монографију о Народног музеју Пожаревац, изложба предмета из збирки НМП и др.) биће обухваћен посебним захтевом.

Кустос историчар уметности Биљана Милосављевић Пићурић

• **Истраживачки рад:**

Наставак истраживања, обраде материјала и писања рада о пожаревачком раздобљу сликарства уметника Јосипа Вучетића и његове супруге Елсе Вучетић. Ови уметници су у периоду од 1920. до 1933. живели и стварали у Пожаревцу. Сликара Јосип Вучетић радио је у пожаревачкој гимназији као наставник цртања. Био је учитељ цртања у првој години гимназије Милени Павловић Барили, као и породични пријатељ породице Павловић. Подучавао је уметницу Јелену Ћирковић. По одређењу и сликарском правцу, дела су му најближа импресионизму и поетском реализму. Имао је више самосталних и групних изложби у Народном музеју Пожаревац и Уметничком павиљону Цвијета Зузорић. У то време Јосип и Елза Вучетић излагали су своја дела са водећим именима југословенске историје уметности. Јосип је илустровао више књига различитих садржаја. Елза Вучетић је, дозволом Министарства просвете 1930. године, отворила прву приватну школу сликања и цртања у Пожаревцу, за све ученике и заинтересоване грађане. По завршетку прикупљања и обраде грађе у раду, намера је да се резултат презентује изложбом и публикацијом, која ће, након завршетка истраживачког рада, бити јасније одређена планом.

Време трајања активности: јануар-децембар 2026.

У циљу обележавања 15 година рада Галерије Народног музеја Пожаревац, прегледа броја, потреба, интересовања и структуре посетилаца Галерије, извођења типологије према тематици изложби и упоређивања броја посета за одређену тематику ради препознавања и унапређења фактора избора и организације изложби, веће посећености и указивања на значајне реализоване изложбе и активности у галерији сумираће се резултат истраживачког рада у претходној години, а резултати анализе података биће публиковани у каталогу који прати документарно ретроспективну изложбу почетком априла 2026. године у Галерији Народног музеја Пожаревац. На изложби ће бити приказан документарни део, фотографије, текст, плакати, поједини каталози и вреднија дела којим је обogaћена збирка након значајнијих изложби. Уручиће се захвалнице дугогодишњим сарадницима и организаторима запаженијих изложби и програма.

Место реализације активности: Галерија Народног музеја Пожаревац

- **Писање приказа и учествовање у приређивању и отварању текућих изложби у Галерији Народног музеја Пожаревац:**

Припреме и план учешћа на ретроспективним и тематским изложбама (евидентирање, учествовање у избору поставки, рад у Уметничком савету Галерије Народног музеја, писање текстова и припрема каталога, повремено отварање изложби).

- **По потреби вођење појединачних и групних посета кроз поставке изложби у Галерији Народног музеја и поставке предмета и.у. збирке.**

- **Активност у току Европске Ноћи музеја.**

- **Праћење поставки збирки и изложби у другим музејима.**

Електронским путем и у складу са финансијским могућностима посета значајнијих изложби актуелних у другим градовима, току године.

У току 2026. године

- **Сарадња са Завичајним музејом Књажевац у години јубилеја Народног музеја Пожаревац**

Размена искуства и сарадња са колегама из других музеја и галерија. Изложба избор из дела уметника Драгослава Живковића, аутор изложбе Милена Мицић, музејски саветник Завичајни музеј Књажевац, ауторско вођење након отварања изложбе, трибина „Савремене галеријске праксе - искуства и тежње“ приликом затварања изложбе. Аутор изложбе из Завичајног музеја Књажевац, запослени Народног музеја Пожаревац, колеге других галерија сродног типа и редовна публика различите старосне доби узеће учешће на трибини. Након ових активности уследиће припрема плана сарадње у будућим пројектима.

Место реализације активности: Галерија Народног музеја Пожаревац

ИСТОРИЈСКА ЗБИРКА

Кустос историчар, др Милорад Ђорђевић

Рад на историјској збирци

Активности:

Обрада података (фотографисање, скенирање, опис); извештај о стању предмета са предузимањем мера за превентивну техничку заштиту и конзервацију.

Конзервација појединих предмета у складу са могућностима и потребом.

Отпис предмета који су изгубили својство културног добра.

Инвентарисање предмета који нису унети у инвентарну књигу; утврђивање својства културног добра за ове предмете.

Попис предмета који немају својство културног добра а уживају претходну заштиту.

Допуна дигиталне базе података историјске збирке.

Учешће у комисијама за ревизију музејских збирки.

Израда пројеката ради конкурсисања за средства код министарства, града, општина и других организација.

Вођење група.

Сарадња са медијима.

Изложбена делатност

Активности:

Израда сталне поставке историјске збирке: *Школство у Браничеву после рата*

Истраживање материјалне и нематеријалне културе на територији надлежности музеја у складу са улогом музеја као регионалне установе заштите

Активности:

Обилазак локалних музеја ради надзора над културним добром (Петровац на Млави и Велико Градиште, Голубац) и сопственика културног добра; обилазак терена по позиву грађана; едукација љубитеља музеалија о потреби пријављивања предмета који представљају потенцијално покретно културно добро.

Рекогносцирање терена:

Откривање предмета који уживају претходну заштиту; сарадња са сопственицима и колекционарима. Вођење посебне евиденције о томе.

Обилазак локалитета на територији Браничевског округа, трасе путева из средњег века и турског периода;

Прикупљање ономастичких података на основу топографских података и информација са терена.

Израда монографије о Тршкој цркви у сарадњи са стручњацима музеја.

Израда базе података о старијој литератури коју поседује музеј у сарадњи са стручњацима музеја.

Прикупљање и обрада нематеријалне културне баштине.

Истраживање прошлости из историје Браничева – стручни радови на тему:

Историјски извори из доба Српске револуције, Грађанска култура и привреда у Пожаревицу осамдесетих година 20.века, и др.

Сарадња са другим установама на мултидисциплинским пројектима.

Публиковање докторске дисертације: ***Писма Манојла II Палеолога.***

Сарадник дигиталних процеса

Катарина Панталејић

У Народном музеју Пожаревац формираће се дигиталне збирке у складу са савременим технологијама у оквиру постојеће мреже установа у циљу заштите културног наслеђа.

ОДЕЉЕЊЕ ТЕХНИЧКЕ ЗАШТИТЕ МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

Јелена Арсенијевић, виши препаратор

1. ЗАШТИТА И КОНЗЕРВАЦИЈА

Планирана је заштита и конзервација керамичких предмета из средњовековне збирке, вишег кустоса Оливере Миловић као и из других збирки по потреби и захтеву кустоса. Потребно је набавити водоник, дестиловану воду, олово и гипс.

2. ИЗРАДА СУВЕНИРА

Израда сувенира од преосталог материјала(беолина), штампање графика фресака и медаља пожаревачког мира за које већ постоје графичке плоче, те је потребан само папир за штампу и штампање слика из збирке Миодрага Марковића које је одабрала виши кустос Марина Радосављевић. Сlike би се штампале у мањим форматима на сликарском патну, каширале са дрвофиксом на лесонит или на већ постојећи тврди картон и урамиле.

3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Обзиром да у 2025. години у објекту Кућа Добрњчевих није реализована планирана изложба „Кафа као Инфлуенсер- Из зрна у причу“ у оквиру манифестације Ноћ музеја, због несрећености објекта, интерактивна изложба под називом „Кафа као Инфлуенсер- Из зрна у причу“ биће припремљена у овој години. Изложбу ће реализовати кустос историчар-др.Милорад Ђорђевић, виши музејски документалиста, Маја Шега и виши препартор, Јелена Арсенијевић. У оквиру изложбе посетиоци ће моћи да стварају уметничка дела уз ангажовање вишег препаратора где би кафу користили као боју.

4. ПУБЛИКОВАЊЕ СТРУЧНОГ РАДА

Припрема за публиковање стручног рада *„Реплике и модели у оквиру сталне археолошке поставке и израда сувенира по оригиналним археолошким предметима у Народном музеју Пожаревац“.*

5. ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

- Дежурства и вођење појединачних и групних посета кроз музејске поставке.
- Рад на текућим пословима везаних за делатност и активност музеја.

• ОДЕЉЕЊЕ ЕТНОЛОГИЈЕ И ЕТНО ПАРК- ТУЛБА

Етнолошка збирка **Кустос етнолог Маја Пајић**

- Обрађивање и изучавање етнолошке збирке,
- Стручно усавршавање путем праћења стручне литературе,
- Вођење групних посета и екскурзија кроз музејске поставке,
- Учествовање у научним и стручним скуповима,
- Посете изложбама и учествовање у припремама неких,

- Припремање урађених радова за зборнике и друге стручне и научне публикације и часописе,
- Публиковање урађених радова,
- Прикупљање нових предмета збирке, њихова класификација и евидентирање,
- Сарадња са јавним гласилима,
- Рад на терену,
- Пријем и чување прикупљеног материјала, систематско допуњавање и сређивање грађе,

- Припрема рада за звање вишег кустоса,
- Остало што се односи на рад етнолога.

3.Служба за односе са јавношћу са Одељењем библиотеке и одељењем музејске документације

Служба за односе са јавношћу
Јелена Миленковић
Виши музејски едукатор

Музејски едукатор има кључну улогу у повезивању музејске колекције са различитим циљним групама. Задатак је да креира и реализује програме који ће музеј приближити публици на занимљив и интерактиван начин. План рада за 2026. годину обухвата низ активности усмерених на образовање, промоцију и стручно усавршавање.

Одељење за односе са јавношћу и рад са публиком има основни задатак да богато културно наслеђе које чува Народни музеј у Пожаревцу учини доступним свим структурама друштва. Одељење континуирано ради са посетиоцима свих старосних категорија на упознавању и популаризацији музејских саржаја, тумачењу сталних поставки и тематских изложби. Поред тога, одељење организује и спроводи образовану делатност музеја, осмишљава и реализује едукативне програме намењене публици, негује сарадњу са предшколским установама, основним и средњим школама кроз различите врсте предавања, стручних обилазака музеја и града Пожаревца, укључивања ученика и у сам рад музеја. Такође, одељење сарађује са великим бројем туристичких агенција и туристичких организација.

У оквиру одељења осмишљавају се и реализују бројни креативни сардјаји: креативне радионице, презентације, едукативни програми како у музеју, тако и у вртићима и школама са којима музеј има блиску сарадњу.

Годишњи циљеви:

- Развијање и унапређивање едукативних програма музеја
- Повећање видљивости музеја кроз сарадњу са образовним установама и јавне наступе.
- Приближавање музејске грађе различитим узрастима на интерактиван и занимљив начин.
- Непрекидно стручно усавршавање и примена савремених метода у музејској едукацији
- Сарадња са удружењима пензионера

Јануар:

Припрема едукативних материјала и презентација

Народни музеј Пожаревац
Др Воје Дулића 10
12000 Пожаревац
e-mail: mail@muzejpozarevac.rs

тел: 012/523-597
012/ 7 220 794

Консултације са установама културе и образованим установама
Вођење групних и индивидуалних тура

Фебруар:

Учествовање на Сајму туризма.

Почетак едукативних радионица у сарадњи са основним школама и средњим школама.

Промоција музеја у школама у околним градовима

Вођење групних и индивидуалних тура

Март:

Реализација радионица и обилазака за основце и средњошколце.

Сарадња са Средњом економском школом, смер туристички техничар, вођење стручне праксе, припреме за такмичења, гостовање у школи

Вођење групних и индивидуалних тура

Април:

Одржавање радионица и музејски часови

Теренске наставе у сарадњи са наставницима историје

Вођење групних и индивидуалних тура

Мај:

Завршетак пролећног циклуса радионица

Вођење групних и индивидуалних тура

Јун:

Организација летњих едукативних радионица

Вођење групних и индивидуалних тура

Писање популарних текстова за широку публику

Јул:

Наставак летњих радионица.

Припрема завршне фазе пројекта "Шетње кроз историју Пожареваца"

Вођење групних и индивидуалних тура

Август:

Завршетак израде и штампање брошуре "Шетње кроз историју Пожареваца"

Припрема јесењег програма

Вођење групних и индивидуалних тура

Септембар:

Промоција брошуре.

Обнова сарадње са школама.

Организација нових радионица.

Октобар:

Нови циклус радионица са Средњом економском школом.

Учествовање на стручним семинарима, стручним скуповима везаним за едукацију, рад са публиком и заштиту културне баштине

Новембар:

Организација тематских радионица и предавања
Гости у школама других градова
Израда популарних и едукативних текстова

Децембар:
Евалуација рада у 2026. години
Припрема извештаја о реализованим активностима

- "Шетње кроз историју Пожареваца" - штампање и промоција брошуре и организација тематских обилазака.

Године 2024. Министарство културе је одобрило пројекат "Шетње кроз историју Пожареваца". У години 2026. планирана је финализација пројекта кроз штампу брошуру.

- Сарадња са Средњомекономском школом - практична настава за туристичке техничаре.
- Сарадња са основним школама - музејски часови, пројектии заједничке активности.
- Стручно усавршавање
- Учествовање на домаћим регионалним семинарима из музејске едукације и културног туризма.
- Примена савремених едукативних метода.
- Промоција музеја
- Учествовање на Сајму туризма.
- Промоција у школама и стручним скуповима у другим градовима.
- Израда едукативних промотивних материјала за све узрасте.

Терен - Рад на промотивним активностима музеја и музејских поставки – продајна промоција и односи са јавношћу, стручно усавршавање, семинари, обуке

На целој територији Србије евидентирано је 30 школских округа. За 2026. планиран је обилазак 5. У 5 округа има око 100 основних школа, које су потенцијални посетиоци музеја. Рад на промоцији би подразумевао посету свакој школи, разговор са директорима и наставницима, како би уврстили музеј у неку од будућих екскурзија.

Такође, у плану је и промоција пројекта финансираног од стране Министарства културе и информисања, апликација „Тајне музејског блага“ и “Шетње кроз историју Пожареваца”. Како је апликација намењена деци од 7 – 18 година, а везана је за едукацију и упознавање музеја, музејских поставки и историје промоција би се одвијала по школама. Уз апликацију, промовисаћемо и рад археолога кроз презентације и радионице.

Планирани су следећи градови: Мало Црниће, Петровац на Млави, Жагубица, Бор, Костолац, Велико Градиште, Голубац, Кладово, Кучево, Мајданпек, Неготин, Жабари, Велика Плана, Смедеревска Паланка, Смедерево, Свилајнац, Деспотовац, Јагодина, Ћуприја, Параћин, Ковин, Панчево, Вршац, Бела Црква.

Такође, у свим градовима би се обишле и туристичке организације ради успостављања боље сарадње.

Рад на терену и обилажење школа планиран је од марта – јуна, како би школе могле у свој план, за наредну школску годину да уврсте наш музеј.

Промотивни материјал би свима био подељен у сврху презентације

Дијаманта Милошевић
Самостални водич

Фокус мог рада је пружање квалитетних вођења и прилагођавање приче превасходно у Етно парку, и шатору Пожаревачког мира, као и другим објектима Народног музеја Пожаревац, за посете различитих профила туриста, укључујући вртићки узраст, школски узраст, разне делегације, војску, рад са особама са сметњама у развоју, пензионере и др... Ангажовање по потреби викендом, после радног времена као и поподневна дежурства. Овај план рада за 2026. годину написан је са циљем унапређења и дефинисања активности и циљева ради још веће посећености туриста и локалног становништва самог Етно парка Тулба и шатора Пожаревачког мира.

Да би постигли жељене резултате, потребна је међусобна сарадња кустоса задужених за збирку и водича који води посетиоце кроз исту. Сходно томе, план за 2026. годину је следећи:

- Организовање дечије радионице у Етно парку Тулба – „Старе заборављене дечије игре“ (ластиш, трка у цаковима, шуге, навлачење конопца, крпењаче, између 2 ватре, школице, фолклор...), игре које су некада пуниле сеоске ливаде и сокаке. Радионица је предвиђена за децу узраста од 6 до 10 година, а реализација наведеног биће извршена кроз сарадњу са основним школама и предшколском установом у Пожаревцу, од априла до јуна месеца.
За реализацију радионице потребно је обезбедити ластиш, крпе за крпењаче, цакове, лопту, креде, конопац, канап...Такође и направити дипломице за победничке екипе и медаље за све учеснике, као и освежење за децу.
- Ангажовање на изложбама, од стране кустоса, које се постављају у објектима Народног музеја, било да је реч о Етно парку или неком другом објекту. Као и у планирању, припремама и организовању за Европску Ноћ музеја у сарадњи са кустосима.
- Сарадња са Економско трговинском школом у Пожаревцу, на плану реализације практичне наставе ученика туристичког смера, и обука истих за испомоћ у Европској Ноћи музеја.
- Сарадња са удружењима пензионера са којима смо ове године на сајму туризма у Београду остварили изузетну сарадњу.
- У периоди између 5. јуна и 21. јула, учествовати у сарадњи са кустосом историчарем и професорима историје, и помоћи у реализацији тематске трибине о Пожаревачком миру „Дани Пожаревачког мира“, догађају који је јако битан за наш град, као и писање “мировних порука“.
- Рад на промотивним активностима музеја и музејских поставки – односи са јавношћу, стручно усавршавање, семинари, обуке.

На целој територији Србије евидентирано је 30 школских округа. За 2026. годину планиран је обилазак 5. У 5 округа има око 100 основних школа, које су потенцијални посетиоци музеја. Рад на промоцији би подразумевао посету свакој школи, разговор са директорима и наставницима, како би уврстили музеј у неку од будућих екскурзуја.

Такође, у плану је и промоција пројекта финансираног од стране Министарства културе и информисања, апликација „Тајне музејског блага“ и “Шетње кроз историју Пожаревца”. Како је апликација намењена деци од 7 – 18 година, а везана је за едукацију и упознавање музеја, музејских поставки и историје промоција би се одвијала по школама.

Планирани су следећа места и градови : Мало Црниће, Петровац на Млави, Жагубица, Бор, Костолац, Велико Градиште, Голубац, Кладово, Кучево, Мајданпек, Неготин, Жабари, Велика Плана, Смедеревска Паланка, Смедерево, Свилајнац, Деспотовац, Јагодина, Ћуприја, Параћин, Ковин, Панчево, Вршац, Бела Црква.

Такође, у градовима и општинским местима би се обишле и туристичке организације ради успостављања боље сарадње.

Рад на терену и обилажење школа планиран је од марта – јуна, како би школе могле у свој план, за наредну школску годину да уврсте наш музеј.

-Одлазак на сајмове туризма ради упознавања са најновијим правцима у туризму, интерпретацији баштине, као и вођењу група. Многи сајмови нуде стручна предавања које водичи могу искористити за усавршавање, као и унапређење сопственог вођења и начина рада. Такође договарање будућих послова, упознавање са другим музејима као и представљање наших потенцијала другим музејима и агенцијама, као и директно посетиоцима.

- Зелени кутак - оплемењивање зелене површине у Етно парку. У Етно парку Тулба већ постоји зелена површина која се може додатно оплеменили са старим и ретким сортама биљака у које спадају лековито биље и цвеће. Наиме, површина поред четвороделне куће је идеална за формирање таквог кутка.

Одељење специјалне библиотеке и музејске документације

Маја Шега *Музејски виши документариста*

Музеј има изузетно богату библиотечку грађу (стручну литературу из области историје, историје-уметности, археологије, етнологије и музеологије) која је формирана од оснивања Музеја 1896. године па до данашњих дана.

У оквиру библиотечног фонда Музеја налази се око 5000 наслова стручне периодике, монографских издања, каталога изложби. Посебно место заузимају разне музејске публикације, добијене међумузејском разменом и монографска издања НМП.

План рада библиотеке:

- Библиотека је затвореног типа. **У току је ревизија, инвентарисање** (монографија, периодике, старе и ретке књиге) **и електронска обрада књижног фонда;**
- Вођење музејске хемеротеке;
- Започети процес дигитализације досијеа музејских изложби и других манифестација у организацији музеја и уношење фајлова у базу података;
- Започети процес формирања досијеа теренске документације по приспећу у Музеј, рад на дигитализацији и обједињавању старе теренске документације;

- **Набавка стручне литературе:**

Захваљујући издавачкој делатности Музеја, књижни фонд се, углавном, попуњава разменом публикација и поклоном.

Непходна је набавка монографија из области музеологије и других области које ће бити од користити приликом научних истраживања.

1. Изложбена делатност

Интерактивна изложба :

Кафа као „Инфлуенсер“ – напитака који повезује, инспирише и окупља

У оквиру програма Ноћи музеја, у амбијенту Куће Добрњчевих, ова интерактивна изложба повезује традицију са модерним трендовима и позива посетиоце да кроз радионице,

дегустације и креативне активности осете дух кафе и постану део ове посебне приче која траје кроз време.

Кафа није само пиће – она је непроцењиви праталац сваког разговора, извор инспирације и магнет за људске емоције. Уз шољу кафе рађају се флертови, пријатељства, искрени разговори и тренуци близине који остављају трајан утисак. Кафа делује као невидљиви инфлуенсер, који без речи утиче на наше друштвене везе, обједињује генерације и културе, и претвара свако окупљање у посебан догађај.

Повезујући традицију са модерним трендовима, овај интерактивни део изложбе позива посетиоце да кроз радионице, дегустације и креативне активности осете дух кафе и постану део ове посебне приче која траје кроз време.

2. Рад на припреми пројекта

Рад на припреми пројекта за учешће на конкурс **Министарства културе и информисања РС** за 2026.

Радни назив пројекта:

Култура у покрету: Дигитализација стручног знања Народног музеја Пожаревац

Циљ пројекта:

Пројекат има за циљ дигитализацију музејских публикација и радова стручњака музеја који су објављивани у домаћим и иностраним стручним часописима. Дигитализацијом фонда биће омогућена већа видљивост, приступачност и доступност библиотеке Народног музеја Пожаревац, а уједно ће се створити основа за развој савремених дигиталних услуга у култури.

Циљне групе:

- Истраживачи, студенти, наставници и ученици
- Институције културе (музеји, библиотеке, архиви, заводи)
- Шира домаћа и инострана јавност заинтересована за културно наслеђе
- Локална заједница и млади као будући носиоци културне меморије

Планиране активности и опрема:

- Набавка хардвера: десктоп рачунара, скенера, штампача и екстерне меморије (2 ТБ)
- Набавка библиотечког софтвера БИСИС 5 за обраду и претраживање дигиталног фонда
- Систематска дигитализација публикација и стручних радова
- Креирање онлајн платформе за слободан приступ дигитализованим материјалима
- Промоција дигиталне збирке путем сајта, друштвених мрежа и штампаних материјала

Додатне компоненте пројекта:

- **Фокусирана дигитална збирка:** као пилот, дигитализоваће се тематски изабрана збирка (нпр. публикације о археологији или локалној историји) као узор будућих дигиталних библиотека
- **Евалуација и анализа коришћења фонда:** прикупљање података о досадашњем коришћењу библиотеке и публикација као основа за избор приоритета у дигитализацији
- **Међуинституционална сарадња:** успостављање веза са сродним установама (архиви, библиотеке, факултети) ради размене искустава и подршке у техничкој реализацији
- **Приступачност:** платформа ће бити прилагођена и корисницима са инвалидитетом – са могућностима увећања текста, примене контраста и текстуалних описа
- **Видљивост и ангажовање јавности:** пројекат ће бити промовисан кроз дигиталне канале комуникације, са посебним освртом на младе и образовне институције, а у простору музеја биће постављени QR кодови за директан приступ дигитализованим садржајима.
- **Временски оквир:**

Пројекат се планира као једногодишњи, са могућношћу фазног наставка и проширења у наредним годинама.

3. Публиковање

Припрема и обрада стручног рада за публикување под називом: „Дугогодишње учешће Народног музеја Пожаревац у међународној манифестацији Ноћ музеја (2007–2025.)”

Народни музеј Пожаревац
Др Воје Дулића 10
12000 Пожаревац
e-mail: mail@muzejpozarevac.rs

тел: 012/523-597
012/ 7 220 794

Поднослов:

„Преглед изложби, музејских активности и њиховог утицаја на промоцију културне баштине“

4. Остали послови

- Дежурство и вођење појединачних и групних посета кроз музејске поставке;
- Рад на свим пословима везаних за делатност и активност Музеја.
- Рад на распореду дежурстава – Служба за Односе са јавношћу са Одељењем специјалне библиотеке и Одељењем музејске документације (организација рада и радне дисциплине).

Председница Управног одбора

Марија Васић

Директор Народног музеја Пожаревац

Сана Живановић